

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی
مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی
با رویکرد توسعه پایدار
8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

چالش های کودکان دیرآموز و راهکارهای مقابله با آن

پروین وردی زاده^۱

چکیده

بیشتر والدین، دیرآموزی فرزندشان را به تنبلی و بی کفایتی او نسبت می دهند. اما این درست نیست. ما اغلب نمی خواهیم نقص یادگیری را در فرزندمان بپذیریم. در چنین شرایطی فراموش نکنید که چند اقدام ساده زندگی را برای فرزندمان آسان تر خواهد کرد. فقط قبل از هر چیز باید کودکان دیرآموز را بهتر بشناسیم و بدانیم که کودک دیرآموز کیست و چه عواملی سبب دیرآموزی در کودکان می شود؟ و برای حل مشکلات کودکان دیرآموز با برجسب استثنایی چه می توان کرد؟

کلید واژه ها: کودکان، دیرآموز، اهکارهای مقابله با دیرآموزی.

Abstract

Most parents attribute their child's lateness to his laziness and incompetence. But this is not true. We often don't want to admit a learning disability in our child. In such a situation, don't forget that some simple actions will make life easier for our child. First of all, we should know late learning children better and know who is a late learning child and what factors cause late learning in children? And what can be done to solve the problems of late learning children labeled as exceptional?

Keywords: children, late learners, ways to deal with late learning.

^۱ - کارشناسی ارشد روانشناسی، آموزگار دبستان زینبیه لیبوی pari.vardizadeh7665@gmail.com

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

مقدمه

برخی از کودکان و دانش آموزان بهره هوشی کافی دارند اما در تحصیل و سایر مهارت‌ها فردی دچار مشکلاتی هستند که والدین و معلمان را سردرگم می‌کند. اختلالات یا حتی مشکلات روحی متعددی می‌توانند زمینه‌ساز افت تحصیلی و عملکردی کودکان باشند که یکی از آنها به عنوان دیرآموزی شناخته می‌شود.

تقریباً یک پنجم از بچه‌ها، به گونه‌های مختلفی از دیرآموزی یا ناتوانی در یادگیری دچار هستند. ناتوانی در یادگیری به علل مختلف فیزیولوژی بروز می‌کند و طبق تعریفی که مرکز مطالعات ناتوانی یادگیری ارائه کرده است، اختلال در یادگیری یعنی یک بی‌نظمی نشأت گرفته از کارکرد مغز، که در توانایی فرد در فراگیری مهارت‌های آموزشی، حافظه و روند دریافت و تولید اطلاعات اختلال ایجاد می‌کند و در نتیجه بین مهارت و عملکرد فرد ناهماهنگی به وجود می‌آورد.

این بچه‌ها از مشکلاتی مثل اشکال در گویش یا تکلم، خواندن، درک ریاضیات، مکالمه، استدلال و تعقل در امور مربوط به خود رنج می‌برند. با این که علل این موضوع مشخص شده است اما دلیل بروز آنها هنوز ناشناخته است. کارشناسان معتقدند مشکلات یادگیری بر اثر اختلال در بینایی و شنوایی نیست بلکه بر اثر وجود ناهماهنگی در روند کارکرد مغز برای دریافت و پاسخ اطلاعات است. آخرین اسکن‌های مغزی روی این‌گونه کودکان نتایج متفاوتی را نشان داده است، مثل *dyslexia* یعنی ناتوانی فرد در خواندن صحیح کلمات، که می‌تواند ارثی باشد. ناتوانی‌های یادگیری شبیه عقب‌ماندگی ذهنی، اوتیسم (وهم‌گرایی)، ناشنوایی، نابینایی یا اختلالات رفتاری دیگر نیستند زیرا این بچه‌ها اغلب میانگین یا حتی بالای میانگین هوش را دارا هستند.

مبانی

تعریف دیرآموزی

دیرآموزی در کودکانی با بهره هوشی مابین عقب‌ماندگی و هوش طبیعی (حدود ۷۰ تا ۸۵) گفته می‌شود که هیچ‌گونه نشانه جسمی یا ظاهری مشخصی ندارند اما در امور تحصیلی و فعلیت‌های پیچیده ذهنی دچار مشکلاتی هستند. کودکان دیرآموز یا مرزی دیر یاد می‌گیرند و زود فراموش می‌کنند. باید توجه داشته باشید که هرچند برخی از نشانه‌های این مشکل با سایر مشکلات یادگیری یا برخی از بیماری‌ها مانند اوتیسم، اختلالات یادگیری و بیش‌فعالی تشابه دارد، اما تشخیص یکسانی ندارند. شیوع این مشکل در کودکان حدود ۱۳/۶ درصد است. برنامه‌های توانبخشی متعددی برای کمک به این دسته از دانش‌آموزان وجود دارد که متناسب با نیازهای آموزشی آنها طراحی می‌شود و کمک می‌کند بتوانند در سایر امور زندگی مستقل عمل کنند و موفق‌تر باشند.

کودکان دیرآموز چگونه کودکانی هستند؟

کودک دیرآموز، کودکی است که نسبت به سایر همسالان خود با سرعت بسیار کمتری به معیارهای رشد دست می‌یابد. معمولاً به اشتباه اینگونه تصور می‌شود که این کودکان هرگز مؤفق به یادگیری نمی‌شوند و کند ذهن هستند. واقعیت این است که هر کودکی سرعت خاص خود را برای یادگیری و رشد دارد. برخی از کودکان ذاتاً بسیار سریعتر می‌آموزند و دیگران برای آموختن همان مطالب و درسها به زمان بیشتری نیاز دارند.

خصوصیات یک کودک آهسته آموز چیست؟

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین‌المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

کودک دیرآموز، کودکی است که برای رسیدن به معیارهای اساسی رشد در چهار حوزه اجتماعی، فردی یا آموزشی با دشواری مواجه است. برخی نشانه‌های دیرآموزی در کودکان عبارتند از:

- رشد: ضعف حافظه و تاخیر در الگوهای رشد گفتار و زبان از جمله ویژگی‌های کودکان مبتلا به اختلال یادگیری رشدی است. یعنی کودک دیرآموز دیرتر از سایر همسالان خود زبان به سخن می‌گشاید و برای یادگیری به تکرار چندین باره مفاهیم نیاز دارد.
- اجتماعی: کودک دارای ناتوانی یادگیری اجتماعی معمولاً به جای تعامل با همسالان خود، با کودکان کوچکتر از خود ارتباط برقرار می‌کند. این دسته از کودکان به دلیل آنکه قادر به برقراری ارتباط با دیگر همسالان خود نیستند، بیشتر به عنوان درونگرا برچسب گذاری می‌شوند و همین امر موجب می‌گردد که آرام تر و کم حرف تر باشند.
- فردی: به نظر می‌رسد کودکانی که مشکلات یادگیری فردی دارند، کمتر می‌توانند احساسات خود را کنترل کنند. آنها فوراً از کوره در می‌روند، اغلب اوقات کلافه هستند، برای مسائل ظاهراً جزئی اضطراب زیادی از خود نشان می‌دهند یا در اثر عقب ماندگی افسرده می‌شوند. این کودکان مشکلات قابل توجهی در عزت نفس و اعتماد به نفس دارند و مستعد پرخاشگری یا بی‌ثباتی عاطفی هستند.
- آموزشی: کودکان با ناتوانی یادگیری یا آموزشی برای پردازش و درک اطلاعاتی که به آنها داده می‌شود، به زمان بیشتری نیاز دارند. ممکن است از دانش فکری کافی برخوردار باشند، اما فهم و درک مفاهیم برای آنها بیشتر طول می‌کشد.

چه عواملی باعث دیرآموزی در کودکان می‌شود؟

- شاید خیلی از والدین می‌خواهند بدانند که دیرآموزی فرزندشان چه علت یا عللی دارد. حقیقت این است که هنوز هیچ پاسخ روشنی برای این سؤال وجود ندارد. اما چند دلیل اساسی می‌توان برای آن ذکر کرد، البته شاید این مشکل مربوط به فرزند شما نباشد:
- ضربات شدید منجر به آسیب: ممکن است یک ضربه شدید جسمی، روانشناختی یا عاطفی منجر به آسیب در گذشته موجب تأخیر در رشد فرزند شما شده باشد. ضربه‌های شدید از هر نوعی اثر یکسانی بر کودک دارند.
 - تولد زودرس: تولد زودرس یکی از علل بروز مشکل در یادگیری و نیز دلیل احتمالی کندی رشد مغز است.
 - پزشکی: مشکلات پزشکی یکی دیگر از دلایل اصلی ناتوانی‌های یادگیری هستند. بیماری‌های مغزی یا سیستم عصبی می‌توانند منجر به بروز مشکل در یادگیری شوند. این دسته از بیماری‌ها غالباً قابل درمان هستند و در صورت عدم درمان، می‌توان آنها را کنترل کرد.
 - لوس بار آمدن: نازپرورده کردن کودک یکی از شایع‌ترین دلایل تأخیر در یادگیری به شمار می‌آید. در بعضی مواقع، فرآیند یادگیری نیاز به عمل و شکست دارد. بسیاری از کودکانی که لوس بارآمده اند نمی‌توانند مشکلات را حل کنند و لذا هیچگاه سازگاری را نمی‌آموزند.

کودک دیرآموز یا کندآموز کودکی است که در رسیدن به نقاط عطف اساسی در رشد خود آهسته‌تر است و باید بیشتر تلاش کند؛ این نقاط را می‌توان به طور کلی در چهار گروه رشدی، اجتماعی، شخصی یا آموزشی طبقه‌بندی کرد. در اینجا چند نشانه از دیرآموزی کودک وجود دارد:

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

رشدی

از ویژگی‌های کودک مبتلا به اختلالات یادگیری رشدی می‌توان به ضعف حافظه و تأخیر در الگوهای رشد گفتاری و زبانی اشاره کرد. این بدان معناست که شروع به صحبت کردن کودک شما دیرتر از دیگران طول می‌کشد یا برای یادگیری بیشتر مفاهیم به تدریس طولانی‌تر و تکراری نیاز دارد.

اجتماعی

معمولاً کودکی که دارای ناتوانی در یادگیری اجتماعی است، بیشتر اوقات با کودکان کوچک‌تر از خود ارتباط برقرار می‌کند و از برقراری تعامل با همسالانش خودداری می‌کند. چنین کودکانی همچنین مستعد رفتارهایی هستند که متناسب با کودکان کوچک‌تر از سن خودشان می‌باشند. این کودکان به دلیل عدم توانایی در برقراری ارتباط با هم سن و سالان خود، اغلب فقط به عنوان کودکی تودار و درون گرا برجسب‌گذاری می‌شوند که باعث می‌شود ساکت‌تر و کم‌حرف‌تر باشند.

شخصی

به نظر می‌رسد کودکانی که مشکلات یادگیری شخصی دارند، کنترل کمتری بر احساسات خود دارند. آن‌ها سریع‌تر خشمناک می‌شوند، سریع‌تر از بقیه ناامید می‌شوند، احساساتی مانند اضطراب را برای مسائل به ظاهر جزئی بروز می‌دهند یا ممکن است به خاطر عقب‌ماندگی که در مفاهیم دارند، افسرده شوند. این کودکان ممکن است دارای مشکلات قابل توجهی در عزت‌نفس، اعتماد به نفس بوده و مستعد انجام کارهای پرخاشگری یا بی‌ثباتی عاطفی می‌باشند.

آموزشی

کودکانی که ناتوانی و اختلال در یادگیری و آموزش دارند، باید زمان بیشتری را صرف پردازش و فهم اطلاعات ارائه شده به آن‌ها کنند. این کودکان ممکن است در دانش فکری تبحر داشته باشند، اما فرایند درک و گرفتن مفاهیم برای آن‌ها بیشتر طول می‌کشد.

علل دیر آموزی در کودکان

بسیاری از والدین از خود می‌پرسند چرا کودک من باید دچار این مشکل شود؟ یا برای داشتن فرزندان دیگر دچار ترس و تردید می‌شوند. برخی نیز دیرآموزی کودک را به تنبلی یا بی‌کفایتی او نسبت می‌دهند که درست نیست. واقعیت این است که علت اصلی این مشکل مشخص نیست اما برخی از عوامل زمینه‌ساز دیرآموزی شناخته شده‌اند که می‌توانند ریسک این مشکل را در کودکان افزایش دهند:

آسیب‌های روحی

تولد زودرس

اختلالات یا مشکلات عصبی و رشدی

ابتلا به برخی از بیماری‌ها

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی
مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی
با رویکرد توسعه پایدار
8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

عوامل ژنتیکی مانند سابقه اختلال یادگیری یا دیرآموزی در خانواده

ویژگی های کودکان دیرآموز

ویژگی های دانش آموزان دیرآموز شامل ناتوانی در جنبه های مختلف عاطفی، تحصیلی، اجتماعی و فردی است و می توان نشانه های زیر را در این کودکان مشاهده کرد:

اعتماد به نفس پایین

ضعف شدید انگیزه

دامنه توجه و تمرکز پایین

کمبود یا عدم احساس ارزشمندی

توجه زیاد به بازی

محبت پذیری بالا

عدم رشد عقلی متناسب با رشد سن شناسنامه ای

داشتن نشانه های اختلالات یادگیری

دقت کم

مشکل در پردازش اطلاعات

ضعف حافظه دیداری و شنیداری

تأخیر در الگوهای گفتاری و زبانی (دیر صحبت کردن)

ناتوانی در برقراری ارتباط با کودکان همسن و ارتباط بهتر با کودکان کوچکتر

نمرات پایین و افت تحصیلی

شناخته شدن به عنوان کودکان درونگرا یا خجالتی

کم حرفی

وجود اختلالات رفتاری در دانش آموز دیرآموز مانند تحریک پذیری بالا، زود خشمگین شدن و پرخاشگری

بی ثباتی عاطفی

اضطراب و استرس بالا در موقعیت های اجتماعی

مشکل در مهارت های ظریف

کندی حسی حرکتی

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

نقاشی های بسیار ساده، ناپخته با جزییات اندک

چالش های کودکان دیر آموز

چالش های پیش روی یک کودک دیرآموز شامل مشکل در مهارت های عاطفی، فردی، اجتماعی، تحصیلی و آموزشی هستند. از طرفی به دلیل عدم شناخت کافی درباره این مشکل یا عدم تشخیص به موقع، در آموزش این کودکان نیز نقص هایی وجود دارد که باید با افزایش دانش در این حوزه آن ها را بهبود بخشید.

چالش های آموزشی کودکان دیر آموز

به دلیل بهره هوشی مرزی، ضعف در حافظه، تمرکز و یادگیری، این کودکان دیرتر از همسالان خود یاد می گیرند و به سختی می توانند بین آموخته های خود ارتباط برقرار کنند. بسیاری از این کودکان ناچار به تکرار پایه می شوند و باید در کنار کودکان کوچکتر درس بخوانند. نگرش کودکان مبتلا به دیرآموزی نسبت به مدرسه و درس خواندن اغلب منفی است و تمایل به غیبت دارند.

چالش های رفتاری کودکان دیر آموز

به دلیل ضعف در یادگیری، درک و پردازش احساسات و عواطف، مشکلات متعددی در مهارت های رفتاری و هیجانی این کودکان دیده می شود. اغلب کودکان دیرآموز نمی توانند هنگام بروز بحران های بین فردی سازوکارهای کارآمدی را برای رفع مشکلات در پیش بگیرند. ممکن است با محرک ها سریع واکنش نشان دهند و عصبی و پرخاشگر شوند. بی ثباتی عاطفی در کودکان دیرآموز یکی از مشکلات رایج است از ناتوانی در درک احساسات و کمبود اعتماد به نفس آن ها منشأ می گیرد. از طرفی به دلیل ناآگاهی این کودکان از مشکلات رفتاری خود و ناتوانی در خود اصلاحی، نمی توانند رفتارها و هیجانات خود را مدیریت کنند و نیاز به کمک و تمرین دارند.

نتیجه گیری

همانطور که اشاره کردیم، کودکان دیرآموز دچار تأخیر گفتاری هستند و پس از آن نیز ممکن است نسبت به همسالان خود قدرت زبانی و دایره واژگان کمتری داشته باشند. به دلیل ضعف در درک و یادگیری، به مرور این کودکان با کمبود اعتماد به نفس و احساس بی ارزشی روبرو هستند که باعث اضطراب، خودکم بینی، کمرویی و کم حرفی آن ها در جمع می شود. از طرفی ممکن است به دلیل ضعف در استدلال، نتوانند به خوبی شرایط اجتماعی و رفتار مناسب را ارزیابی کنند.

پیشنهادها

بهترین راه برای کمک به این دسته از دانش آموزان، همراهی موازی خانواده و کادر مدرسه در اجرای روش های آموزشی ترمیمی و جبران محدودیت های یادگیری آن ها است. در ادامه توصیه های کلی درباره برخورد با کودکان دیرآموز برای بهبود شرایط آن ها در خانه، مدرسه و اجتماع ارائه داده ایم.

تحصیل در مدارس ویژه

برای فرستادن کودکان با هوش مرزی به مدارس معمولی منعی وجود ندارد اما برخی از مشاوران توصیه می کنند این کودکان را در کنار دانش آموزانی با بهره هوشی بالا یا نرمال قرار ندهید خصوصاً اگر در کنار دیرآموزی سایر مشکلات یادگیری را نیز داشته باشند. روش های آموزشی و تربیتی این دانش آموزان متفاوت است و اگر به مدارس عادی می شوند باید در این مورد کادر و معلم را در جریان بگذارید. از طرفی اگر گروه بندی خاصی در مدرسه وجود داشته باشد که کودکانی با سطح تحصیلی مشابه در کنار هم قرار بگیرند، توانایی های بالقوه این دانش آموزان آسیب کمتری می بیند.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین‌المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

تأخیر در سال تحصیلی

در صورتی که مشاور تحصیلی یا روانشناس تشخیص داد فرزندتان با تأخیر به مدرسه برود، اصراری بر تحصیل مطابق با سن شناسنامه‌ای نداشته باشید. آموزش با یک سال تأخیر یا تکرار پایه به افزایش قدرت یادگیری و اعتماد به نفس آن‌ها کمک می‌کند. اطرفی بهتر است تا زمانی که مفاهیم پایه به طور کامل درک نشده‌اند، کودک را با مفاهیم و دروس پیچیده‌تر روبرو نکنید.

پشتیبانی، حمایت و تشویق

به دلیل سخت بودن یادگیری مفاهیم جدید، انگیزه کودکان دیرآموز از ابتدا دچار مشکلات اعتماد به نفس هستند. بنابراین برای بهبود احساسی که به خود دارند، افزایش شوق برای حضور در محیط‌هایی غیر از خانه و درس خواندن همراهی و حمایت بالاتری نیاز است. حتی بعد از انجام کارهایی که برای همسالان یک کودک دیرآموز عادی به نظر می‌رسد، آن‌ها را تشویق کنید. در عین حال اگر در کاری شکست خوردند، حمایت و پشتیبانی بیشتری داشته باشید و دست از تلاش برندارید.

عدم مقایسه کودک دیرآموز با دیگران

هر نوع روش سرزنشی یا تنبیهی که کودک را با دیگر همسالان یا خواهر و برادرانش مقایسه کند اثرات منفی بسیاری بر روی روند یادگیری و بهبود اعتماد به نفس کودک می‌گذارد. بنابراین همیشه کودک را با خودش مقایسه کنید و از او توقع نداشته باشید یا سرعت سایر کودکان همسن خود جلو برود چون این یک خواسته غیر معقول از کودکان دیرآموز است.

پاداش دادن به کودکان دیرآموز

پاداش دادن به صورت جوایز کوچکی که خود این جوایز نیز می‌توانند به صورت بازی یا کتاب‌های مفید باشند، بهترین موتور محرکه برای پیشرفت دانش آموز دیرآموز است. بهتر است خود روند پاداش دادن را به صورت یک روند دربریاورید تا ذهن کودک نظم بیشتری داشته باشد. پاداش‌ها نباید به شکلی تعیین شوند که پس از مدتی نتوانید آن را ادامه دهید. هدیه‌های کوچک یا حتی انجام فعالیت‌های مورد علاقه کودک هم انگیزه خوبی ایجاد می‌کنند.

هدف گذاری های کوچک

مطالبی که به کودک آموزش می‌دهید یا کارهایی که به او می‌سپارید، باید از کوچک و ساده به صورت گام به گام به سمت مشکل و با حجم بیشتر پیش بروند. در غیر این صورت ناتوانی کودک در یادگیری و انجام تکلیف باعث افت تحصیلی او می‌شود. بهتر است پیشرفت آن‌ها را طی اهداف کوچک و به‌صورت زمانی ثبت کنید و اگر یادگیری دچار مشکل شدید بود از مشاور کمک بگیرید.

بازی درمانی

آموزش کودکان از طریق بازی‌درمانی یکی از بهترین روش‌ها برای تقویت مهارت‌های مختلف در آن‌ها است. کودکان دیرآموز مفاهیم انتزاعی دروسی مثل ریاضی را با بازی‌ها بهتر یاد می‌گیرند و به دلیل درگیر کردن تجربه لذت در کنار آموزش، احتمال به خاطر سپردن مطالب نیز بیشتر می‌شود. از طرفی مسیرهای مغزی پردازش و یادگیری نیز حین تمرین با بازی رشد و توسعه پیدا می‌کنند.

منابع

شکوهی یکتا، محسن؛ زمانی، نیره، پورکریمی، جواد. (۱۳۹۳). اثربخشی آموزش مهارت حل مساله بین فردی بر افزایش مهارت اجتماعی و کاهش مشکلات رفتاری دانش آموزان دیرآموز پایه اول دبستان، مطالعات روان شناسی، ۱۰ (۴)، ۳۱-۷.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین‌المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

- کیخا، صفیه و نوری مقدم، ثنا. (۱۳۹۸). پیش بینی نقش خودکارآمدی بر اساس مولفه های باورهای فراشناختی و کارکردهای اجرایی در دانش آموزان. مجله مطالعات روانشناسی تربیتی، ۱۶ (۳۶)، ۱۳۳-۱۴۴.
- بهینا، فاطمه. (۱۳۹۱). بررسی کیفی اختلال های رفتاری دانش آموزان دیرآموز ارجاعی به کلینیک کاردرمانی، اندیشه و رفتار، ۷ (۴)، ۶۷-۷۲.
- پاکیزه، علی و نظری، مقدم. (۱۳۹۴). بررسی تاثیر آموزش ذهنآگاهی و تنظیم هیجانی بر سلامت عمومی دانش آموزان دختر دبیرستانی شهرستان یاسوج، فصلنامه مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، ۶ (۲)، ۱۶۳-۱۵۸.
- حسین خانزاده، عباسعلی؛ رحیمی، الیاس و استوی، الهه. (۱۳۹۵). تاثیر آموزش مهارت های جرات ورزی بر بهبود روابط بین همسالان و حرمت خود دانش آموزان دیرآموز، فصلنامه افراد استثنایی، ۶ (۲۱)، ۲۲-۱.
- Alenezi, N. (۲۰۱۶). Teachers and Parents perspectives towards including slow learners in mainstream schools in Kuwait. Ph.d dissertation, University of Stirling.
- Alesi, M., Rappo, G, & Pepi, A. (۲۰۱۵). Emotional Profile and Intellectual Functioning: A Comparison among Children with Borderline Intellectual Functioning, Average Intellectual Functioning, and Gifted Intellectual Functioning, SAGE Open.
- Alloway, T.P. (۲۰۱۰). Working memory and executive function profiles of individuals with borderline intellectual functioning. *Journal of Intellectual Disability Research*, ۵۴(۵), ۴۴۸-۴۵۶.
- Baglio, G., Blasi, V., Intra, F. S., Castelli, I., Massaro, D., Baglio, F., Valle, A., Zanette, M., & Marchetti, A. (۲۰۱۶). Social Competence in Children with Borderline Intellectual Functioning: Delayed Development of Theory of Mind across All Complexity Levels. *Frontiers in Psychology*, ۷, ۱-۱۰.
- Blair, C., & Diamond, A. (۲۰۰۸). Biological processes in prevention and intervention: The promotion of self-regulation as a means of preventing school failure. *Development and Psychopathology*, ۲۰(۰۳), ۸۹۹-۹۱۱.
- Embregts, PJCM, & Van Nieuwenhuijzen, M. (2009). Social information processing in boys with autistic spectrum disorder and mild to borderline intellectual disabilities. *Journal of Intellectual Disability Research*, 53(11), 922-931.
- Greenberg, M.T. (2014). Cultivating compassion. Paper presented at the Dalai Lama Center for Peace and Education's Heart-Mind Conference, Vancouver, British Columbia, Canada.
- Greenberg, M.T., & Harris, A.R. (2012). Nurturing mindfulness in children and youth: Current state of research. *Child Development Perspectives*, 6, 161-166.
- Gresham, F.M., & Elliott, S.N. (1984). Assessment and classification of children's social skills: A review of methods and issues. *School Psychology Review*, 13, 292-301.
- LI, J. (2012). Social information processing and aggressive behavior in childhood: theory and practice. Ph.D thesis, University of North Carolina.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی
مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی
با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

- Lough, S., Kipps, M. S., Treise, C., Watson, P., Bliar, R. J., & Hodges R. (2006). Social reasoning, emotion and empathy in front temporal dementia. *Neuropsychological*, 44,950-58.
- Malik, N. I., Rehman, GH. & Hanif, R. (2012). Effect of Academic Interventions on the Developmental Skills of Slow Learners. *Pakistan Journal of Psychological Research*, 27 (1), 135-151.
- Masi, G., Marcheschi, M., & Pfanner, P. (1998). Adolescents with borderline intellectual functioning: Psychopathological risk. *Adolescence*, 33, 416–425.
- Matson, J. L., Matson, M. L., & Rivet, T.T. (2007). Social-Skills Treatments for Children With Autism Spectrum Disorders An Overview. *Behavior Modification*, 31(5), 682-707.
- Matson. J. (2017). *Handbook of Social Behavior and Skills in Children*. USA. Springer.